

AUSONE

CUPIDO CRUCIATUR (103 vers)

CC_1   AUSONIUS GREGORIO FILIO SALUTEM.
                          [oratio soluta]

  CUPIDO CRUCIATUR

CC_2   v.1   Aeris in campis, memorat quos musa Maronis,
          2   myrteus amentes ubi lucus opacat amantes,
          3   orgia ducebant heroides et sua quaeque,
          4   ut quondam occiderant, leti argumenta gerebant,
          5   errantes silva in magna et sub luce maligna
          6   inter harundineasque comas gravidumque papaver
          7   et tacitos sine labe lacus, sine murmure rivos.
          8   Quorum per ripas nebuloso lumine marcent
          9   fleti, olim regum et puerorum nomina, flores
10   10   mirator Narcissus et Oeбалides Hyacinthus
11   11   et Crocus auricomans et murice pictus Adonis
12   12   et tragico scriptus gemitu Salaminius Aeus ;
13   13   omnia quae lacrimis et amoribus anxia maestis
14   14   exercent memores obita jam morte dolores :
15   15   rursus in amissum revocant heroidas aevum.
16   16   Fulmineos Semele decepta puerpera partus
17   17   deflet et ambustas lacerans per inania cunas
18   18   ventilat ignavum simulati fulguris ignem.
19   19   Irrita dona querens, sexu gavisu virili,
20   20   maeret in antiquam Caenis revocata figuram.
21   21   Vulnera siccat adhuc Procris Cephalique cruentam
22   22   diliget et percussa manum. Fert fumida testae
23   23   lumina Sestiaca praeceps de turre puella.
24   24   Et de nimbo saltum Leucate minatur
25   25   [macula Lesbiacis Sappho peritura sagittis]
26   26   Harmoniae cultus Eriphyle maesta recusat,
27   27   infelix nato nec fortunata marito.
28   28   Tota quoque aeriae Minoia fabula Cretae
29   29   picturarum instar tenui sub imagine vibrat ;
30   30   Pasiphae nivei sequitur vestigia tauri,
31   31   Licia fert glomerata manu deserta Ariadne.
32   32   Respicit abjectas desperans Phaedra tabellas.
33   33   Haec laqueum gerit, haec vanae simulacra coronae :
34   34   Daedaliae pudet hanc latebras subiisse juvencae.
35   35   Praereptas queritur per inania gaudia noctes
36   36   Laudamia duas, vivi functique mariti.
37   37   Parte truces alia strictis mucronibus omnes
38   38   et Thisbe et Canace et Sidonis horret Elissa :
39   39   Conjugis haec, haec patris et haec gerit hospitis ensem.
40   40   Errat et ipsa, olim qualis per Latmia saxa
41   41   Endymioneos solita affectare sopores,
42   42   cum face et astrigero diademate Luna bicornis.
43   43   Centum aliae veterum recolentes vulnera amorum

44   dulcibus et maestis refovent tormenta querellis.
 45   Quas inter medias furvae caliginis umbram
 46   dispulit inconsultus Amor stridentibus alis.
 47   Agnovere omnes puerum memorique recurso
 48   communem sensere reum, quamquam umida circum
 49   nubila et auratis fulgentia cingula bullis
 50   et pharetram et rutilae fuscarent lampados ignem.
 51   agnoscunt tamen et vanum vibrare vigorem
 52   occipiunt hostemque unum loca non sua nactum,
 53   cum pigros ageret densa sub nocte volatus,
 54   facta nube premunt. Trepidantem et cassa parantem
 55   suffugia in coetum mediae traxere catervae.
 56   Eligitur maesto myrtus notissima luco,
 57   invidiosa deum poenis. Cruciaverat illic
 58   spreta olim memorem Veneris Proserpina Adonin,
 59   Hujus in excelso suspensum stipite Amorem
 60   devinctum post terga manus substrictaque plantis
 61   vincula maerentem nullo moderamine poenae
 62   adficiunt. Reus est sine crimine, iudice nullo
 63   accusatur Amor. Se quisque absolvere gestit,
 64   transferat ut proprias aliena in crimina culpas.
 65   Cunctae exprobrantes tolerati insignia leti
 66   expediunt : haec arma putant, haec ultio dulcis,
 67   ut, quo quaeque perit, studeat punire dolore.
 68   Haec laqueum tenet, haec speciem mucronis inanem
 69   ingerit, illa cavos amnes rupemque fragosam
 70   insanique metum pelagi et sine fluctibus aequor.
 71   Nonnullae flammis quatiunt trepidaeque minantur
 72   stridentes nullo igne faces. Rescindit adultum
 73   Myrrha uterum lacrimis lucentibus inque paventem
 74   gemmea fletiferi jaculatur sucina trunci.
 75   Quaedam ignoscentum specie ludibria tantum
 76   sola volunt, stilus ut tenuis sub acumine puncti
 77   eliciat tenerum, de quo rosa nata, cruorem
 78   aut pubi admoveant petulantia lumina lychni.
 79   Ipsa etiam simili genetrix obnoxia culpae
 80   alma Venus tantos penetrat secreta tumultus.
 81   Nec circumvento properans suffragia nato
 82   terrorem ingeminat stimulisque accendit amaris
 83   ancipites furias natiqque in crimina confert
 84   dedecus ipsa suum, quod vincula caeca mariti
 85   deprenso Mavorte tulit, quod pube pudenda
 86   Hellespontiaci ridetur forma Priapi,
 87   quod crudelis Eryx, quod semivir Hermaphroditus.
 88   Nec satis in verbis : roseo Venus aurea sermo
 89   maerentem pulsat puerum et graviora paventem.
 90   Olli purpureum mulcato corpore rorem
 91   sutilis expressit crebro rosa verbere, quae jam
 92   tincta prius traxit rutilum magis ignea fucum.
 93   Inde truces cecidere minae vindictaque major
 94   crimine visa suo, Venerem factura nocentem.
 95   Ipsae intercedunt heroides et sua quaeque
 96   funera crudeli malunt adscribere fato.
 97   Tum grates pia mater agit cessisse dolentes
 98   et condonatas puero dimittere culpas.
 99   Talia nocturnis olim simulacra figuris
 100   exercent trepidam casso terrore quietem.
 101   Quae postquam multa perpessus nocte Cupido

102   effugit, pulsa tandem caligine somni
103   evolat ad superos portaque evadit eburna.